

Na následujících stránkách poskytujeme prostor k prezentaci společnostem nabízejícím osivo cukrové řepy. Zařazeny jsou všechny, které projevily zájem.

Prezentace osivářských společností pro rok 2026

PRESENTATION OF SEED COMPANIES FOR 2026

Komplexní řešení ochrany cukrovky proti cercosporióze

Cercosporová listová skvrnitost řepy, dříve označovaná jako skvrnatička řepná (*Cercospora beticola*) je patogen, který se každoročně v zásadní míře podílí na výsledcích pěstování cukrové řepy. První příznaky se objevují podle počasí v červnu až v červenci a často jsou pouze ohniskové, čím mohou uniknout pozornosti pěstitele. Epidemie nastává po období letních dešťů s příchodem teplého počasí. Na listech zpočátku vytváří kulaté skvrny velikosti 2 až 3 mm s šedohnědým středem a zřetelnou,

červenohnědou až fialovou ohrubou. (obr. 1.a) Příznaky na listech způsobené chorobou se mohou lišit podle odrůdy, zásobenosti živinami a povětrnostními podmínkami. V pokročilejším stadiu rozvoje infekce splývají v léze (obr. 1.b) s šedohnědým často s plstnatým povlakem a tmavými skvrnami konidioforů (obr. 1.c). Ohruba skvrn zůstává červenohnědá až fialová.

Důsledkem toho dochází k poškození až zničení listové plochy, a tím ke ztrátě účinnosti fotosyntézy, základního fyziologického procesu tvorby cukrů a všech dalších stavebních látek rostliny. Snižuje se hmotnost rostlin a tím celkový výnos. současně výrazně klesá obsah hlavního produktu, pro který je řepa pěstována – cukru. Dalším důsledkem napadení je snaha rostliny nahradit poškozenou listovou plochu tvorbou nových listů při retrovegetaci na úkor ukládání zásobních látek – cukrů do bulvy. Z dlouholetých údajů lze konstatovat, že napadené porosty poskytnou výnosy nižší o 20 % i více a sníží cukernatost až o 2,5 %, což znamená pro pěstitele vysokou ekonomickou ztrátu.

Kdy začít s fungicidní ochranou

Z hlediska vývoje porostu cukrovky a podle průběhu počasí začíná toto období již v druhé polovině června. Aktuální infekce vyžaduje déšť anebo mlhu na povrchu listů po delší dobu, která závisí na teplotě. Optimální podmínky pro epidemické šíření nastávají při teplotách nad 25 °C a relativní vzdušné vlhkosti nad 95 % a jsou ovlivněny délkou trvání těchto podmínek. Nekrotické skvrny se na listech objeví po 8–14 dnech po infekci.

Obr. 1. Příznaky cercosporiózy na cukrové řepě (skvrna – splývání skvrn na listech – konidiofory)

Tab. I. Práh škodlivosti v závislosti na termínu pozorování

Termín pozorování	Práh škodlivosti
do 1. srpna	5 %
od 1. do 15. srpna	15 %
od 15. srpna, případně v září	45 %

Pro stanovení uvedených podmínek jsou k dispozici matematické modely využívající data z meteorologických stanic, jejich výstupy mohou sloužit pěstitelům pro posouzení rizika nákazy podle vývoje počasí, vlhkosti vzduchu, srážek a ovlhčení listů.

Výstupy z těchto modelů jsou zveřejňovány na rostlinolékařském portálu ÚKZÚZ, zasílány formou varování agronomickou službou cukrovarů, výzkumnými ústavy, zkušebními stanicemi a poradenskými firmami. Také VP Agro společně s firmou Agrokop poskytují na základě vlastních dat v týdenních intervalech aktuální stav a signalizaci ošetření. Příklad takové zprávy je na obr. 2. Je třeba poznamenat, že žádné varování nemůže být jediným signálem o ošetření. Neméně důležité je hodnocení aktuálního napadení každého pole s cukrovou řepou zvlášť. Podle místních podmínek se může vyskyt a intenzita významně lišit. Na lokalitách s vyšší vlhkostí vzduchu, u vodních toků a nádrží či místech s výskytem mlhy je obvykle nástup choroby časnější. Důležitou roli zde hraje úroveň tolerance pěstované odrůdy.

Hodnocení výskytu by se mělo provádět v týdenních intervalech uhlopříčným průchodem na 10 místech a na každém prohlédnout dva listy středního patra na 5 rostlinách a zaznamenat procento výskytu. Je-li dosažen práh škodlivosti uvedený v tab. I., je nutno ochranu bezodkladně zahájit.

Strategie pro zdravý porost až do sklizně

Současný stav hospodaření na půdě při nedostatku pracovních sil, úzkém sortimentu pěstovaných plodin, silném tlaku veřejnosti na ekologizaci zemědělské výroby a v neposlední řadě také administrativní procesy změn v obdělávání půdy a jejich omezení až k zákazu orby napomáhá výskytu choroby. Spory patogenu přežívají na napadených rostlinných zbytcích a nedostatečně zapravené zůstávají na poli až dva roky. Pro jejich likvidaci je proto orba po sklizni nutnou podmínkou.

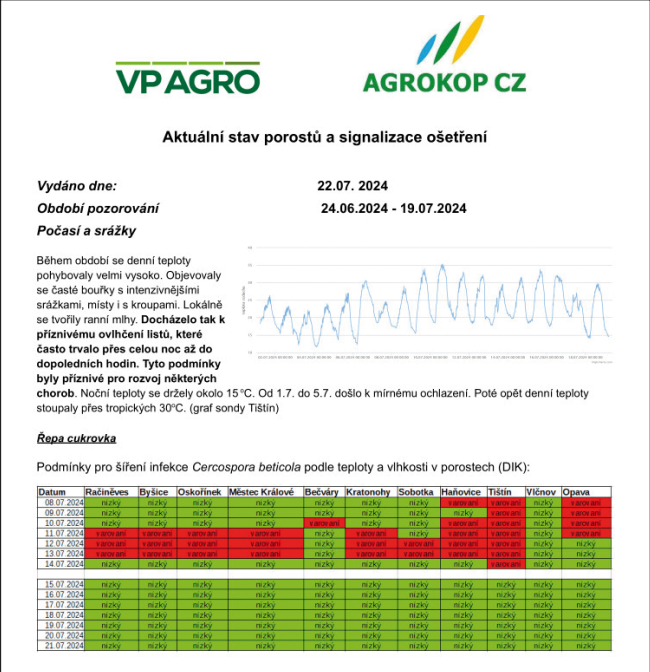
Dalším z důležitých faktorů je výběr odrůd s vysokou odolností vůči této chorobě. Na tomto poli sehrává v současné době významnou roli společnost BETASEED, kterou v České republice zastupuje VP Agro, spol. s r. o., ty na trh s osivy zavedli novou generaci tolerantních **odrůd CR+**.

Ještě nedávno platilo pravidlo, že odrůdy s vysokou odolností vůči chorobám, ale také speciální odrůdy tolerantní k některým herbicidům – odrůdy Conviso cenou za odolnost poskytují nižší výnosy a nižší cukernatost. Díky zlepšenému šlechtění se podařilo eliminovat tuto odlišnost a dnes lze konstatovat, že odolné odrůdy mohou být spolehlivým konkurentem odrůd klasických co do výnosu a současně snížit náklady na chemickou ochranu pesticidy.

Odrůdy CR+ a chemická ochrana

Odrůdy s tímto označením jsou odolnější vůči cerkosporióze v porovnání s klasickými výnosnými odrůdami. Případný výskyt

Obr. 2. Příklad zprávy o aktuálním stavu a signalizaci ošetření

choroby při silném infekčním tlaku se u nich **objevuje později a v nižší intenzitě**. Listy zůstávají déle zelené a výnos kořene není ovlivněn počtem skvrn na listech. Podle zahraničních údajů z uplynulých deseti let se výnosy cukru při pěstování odolných odrůd zvýšily o 2–3 % ve srovnání s klasickými odrůdami.

Několik pravidel pro chemickou ochranu cukrovky

Jednou z hlavních slabin chemické ochrany je skutečnost, že za uplynulých padesát let se patogen přizpůsoboval použitým fungicidům, snižovala se jejich účinnost a vznikla rezistence. K tomu v posledním období přispívají také zákazy účinných látek. Proto je důležité při volbě fungicidu volit přípravky s odlišným mechanismem účinku a v oblastech s vysokým infekčním tlakem kombinovat systémové a kontaktní fungicidy na bázi mědi a nesnižovat registrované dávky přípravků.

Ke snížení rizika přispívá významnou měrou rotace plodin na pozemku, správná agrotechnika zajišťující likvidaci posklizňových zbytků, optimální výživa dusíkem podle aktuálního obsahu v půdách a v neposlední řadě také výběr odrůd s vysokou tolerancí vůči patogenu.

Aleš Kutban

Tab. II. Odrůdy BETASEED nabízené pěstitelům pro rok 2026

Konvenční	Conviso	Konvenční CR+	Conviso CR+
B 4368*	BTS SMART 9635	BTS 1715	BTS Smart 2040N
	BTS SMART 1645N	BTS 1740	BTS Smart 4680
	BTS SMART 3830N	BTS 7945N	BTS Smart 6655N
		BTS 2700N	B 4371*
		B 4383*	B4370*

* v případě registrace UKZUZ